

Motion till riksdagen 2021/22:4357

av **Allan Widman m.fl. (L)**

med anledning av skr. 2021/22:63 Riksrevisionens rapport om att bygga nationell försvarsförmåga – statens arbete med att stärka arméstridskrafterna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ange till riksdagen objektsramar för de väsentliga säkerhetsintressena som avser den totala kostnaden till dess att slutleverans skett, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska redovisa för riksdagen hur överskridanden omhändertagits inom berört materielprojekt eller berörd verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen för riksdagen bör redovisa det fortsatta arbetet för att etablera en anslagsfinansierad myndighet för uppföljning och kontroll av totalförsvaret senast vid utgången av 2022 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I regeringens skrivelse anges att regeringen delar Riksrevisionens bedömning att tydligare långsiktighet i planeringen behövs för att undvika kortsiktiga omprioriteringar.

Regeringen anför vidare att man i Försvarmaktens regleringsbrev för 2021 bl.a. tydliggjort att myndighetens planering ska utgå från principen om utformning i enlighet med avdelad ekonomi. Eventuella fördyringar ska i första hand få konsekvenser inom de områden där de uppstår och konsekvenser av eventuella omprioriteringar ska återredovisas till regeringen. Om det uppstår fördyringar bör omprioritering i första hand ske inom berört materielprojekt eller inom ramen för berörd verksamhet. I syfte att öka graden av förutsägbarhet och transparens i den ekonomiska planeringen för de två mest

resurskrävande materielområdena, stridsflygs- och undervattensförmåga, har regeringen i budgetpropositionen för 2022 utvecklat redovisningen inom materielområdet genom att i investeringsplanen för anskaffning av försvarsmateriel redovisa objektsramar för dessa två materielområden. Sammantaget har regeringen genomfört flera åtgärder i linje med de rekommendationer som Riksrevisionen riktat till regeringen.

Att regeringen i budgetpropositionen för 2022 redovisat objektsramar för stridsflyg och undervattensförmåga är en sanning med modifikation. De presenterade objektsramarna avser endast två år för respektive materielprojekt trots att slutleverans av dem kommer att fortsätta under hela 2020-talet. Objektsramarna bidrar därmed inte till kostnadskontroll över tid. Om objektsramar ska ha någon som helst inverkan på kostnaderna för de s.k. väsentliga säkerhetsintressena måste de avse totalkostnaden fram till dess att slutleverans av materielen är genomförd.

Under hösten 2021 redovisade regeringen att kostnaden för utveckling av ubåten A26 nästan fördubblats och stigit med 5,2 miljarder kronor. Eftersom slutleverans av ubåten bedöms ske först mot slutet av innevarande decennium kan det antas att detta överskridande kommer att följas av flera. Regeringen anför att överskridanden ska hanteras inom avdelad ekonomi, dvs. inom det materielprojekt där överskridandet skett eller den verksamhet som projektet berör. Regeringen har dock inte förmått att redovisa för riksdagen hur t.ex. det senaste överskridandet om 5,2 miljarder kronor hämtats hem inom projektet eller för den delen marinens verksamhet.

Sammantaget finns det flera och tydliga indikationer på att de åtgärder som regeringen vidtagit är helt otillräckliga. Regeringen måste därför till riksdagen ange objektsramar för de väsentliga säkerhetsintressena som avser den totala kostnaden intill dess att slutleverans skett. Vidare måste regeringen för riksdagen redovisa hur överskridanden omhändertagits inom berört materielprojekt eller berörd verksamhet. Det senare bör göras i samband med att varje överskridande offentliggörs.

I det av riksdagen 2020 fattade inriktningsbeslutet för totalförsvaret angavs att en anslagsfinansierad myndighet för uppföljning och kontroll av totalförsvaret skulle inrättas senast vid utgången av 2022. Den 12 januari redovisades betänkandet från den särskilda utredaren som haft till uppdrag att föreslå hur en sådan myndighet ska kunna etableras. Regeringen bör nu omgående redovisa för riksdagen hur arbetet fortskrider så att denna myndighet kan etableras vid nästa årsskifte.

Allan Widman (L)

Johan Pehrson (L)

Maria Nilsson (L)

Lina Nordquist (L)

Gulan Avci (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)